

Jämställdhetsrådet
Minnesanteckningar

Handläggare:
Malin Adner

Minnesanteckningar från Jämställdhetsrådet

Datum: 9 april 2024

Tid: 13:00-16:00

Lokal: Stadshuset, Kommunfullmäktigesalen

Närvarande

Ledamöter

Tobias Smedberg (V), ordförande
Evelina Solem (KD), vice ordförande
Helena Nordström Källström (MP)
Maysaa Abdulla (UP)
Ella Oatridge (L)
Andie Stendin, Antidiskrimineringsbyrån Uppsala (ADU)
Ceres Haglund, RFSL Uppsala.
Lisa Skiöld, Barnombudet i Uppsala län (BOiU) punkt 1–2, digitalt via länk

Övriga

Beatrice Nordling, chefsekonom Sveriges kvinnoorganisationer
Martin Grander, biträdande lektor, urbana studier och föreståndare för
forskningsmiljön Studier i boende och välfärd, Malmö universitet
Monica Lindgren Petersson (V), 1:e vice ordförande arbetsmarknadsnämnden
Pavlos Cavelier Bizas (S), 1:e vice ordförande socialnämnden
Anna Johansson Dahl (V), 1:e vice ordförande plan- och byggnadsnämnden
Anna Bergström (V), ordförande Uppsala bostadsförmedling
Thord Hägg (M), vice ordförande Uppsala bostadsförmedling
Mona Lindén, VD Uppsala bostadsförmedling
Carina Elofsson Mumford, HR-chef Uppsalahem
Hellin Brink, hållbarhetsspecialist Uppsalahem
Beata Ström, HR-partner Uppsalahem
Walaa Tammela, utredare arbetsmarknadsförvaltningen

Elin Blume, strategisk samhällsplanerare
Örjan Trapp, strategisk samhällsplanerare
Anna Jägvald, förändringsledare
Karin Allard, strategiskt stöd
Mikael Odervång, avdelningschef, lantmäterimyndigheten
Helene Göransdotter Löwgren, strategiskt stöd
Helena Nordling, koordinator för administration och affärsstöd
Ulla Klefbom, rektor och enhetsansvarig, Ellen Fries gymnasium
Hanna Sikström, programrektor, Ellen Fries gymnasium
Bengt Stenberg, rektor, Vaksalaskolan
Kristina Eriksson, utvecklingsledare, hållbarhetsavdelningen
Rosalind Göthberg, sekreterare, avdelningen för kansli
Malin Adner, sekreterare, avdelningen för kansli

Föredragningslista

1. Fastställande av föredragningslista

Ordförande Tobias Smedberg (V) hälsar alla välkomna och presenterar temat för dagens möte.

Jämställdhetsrådet beslutar att fastställa den utsända föredragningslistan.

2. Reflektioner angående 8 mars event och ramar för framtida prisutdelningar.

Jämställdhetsrådet reflekterar kring event och ramar för framtida prisutdelningar. Framgångsfaktorer tas upp, bland annat ett nytt nomineringsförfarande, med fyra nomineringar av bra verksamheter och värdiga vinnare. Bra samordning och genomförande av eventet.

En utmaning med eventet var att nå ut med information, det var ett svagt intresse från pressen.

En reflektion kring fördelar med digitalt event respektive analogt event. Fördelen med digitalt event är att det inte finns någon begränsning i antalet deltagare. Livesändning ökar tillgängligheten. Kostandena hålls ner. Fördelar med analogt event är att det blir festligare och mer interaktivitet. Tydligare hyllningar av vinnarna. Det finns större utrymme att utforma eventet och eventuellt ett större intresse från pressen.

Förslag från rådet om framtida event för jämställdhetspriset är att göra det tillsammans med priserna som delas ut på kommunfullmäktige. Prisutdelningen blir inte den 8 mars, eventuellt uppmärksamma priset den dagen. Fördelar med upplägget är att lokal finns och att det sänds på Uppsala.se.

3. Fråga till utbildningsförvaltningen om åtgärder vid våldtäkt eller andra övergrepp.

Lisa Skiöld, barnombudet i Uppsala län (BOiU) har väckt frågan hos utbildningsförvaltningen. Hur man arbetar med skolbyte både för offer och förövare. Underlag från BOiU (bilaga 1).

Ulla Klefbom, rektor och enhetsansvarig på Ellen Fries gymnasium, Hanna Sikström, programrektor på Ellen Fries gymnasium och Bengt Stenberg, rektor på Vaksalaskolan berättar för rådet om hur de arbetar i sina verksamheter med åtgärder för att säkerställa en säker skolgång.

4. **Föreläsning:** Beatrice Nordling, chefsekonom Sveriges kvinnoorganisationer, ”Kvinnors ekonomi och möjligheter på bostadsmarknaden”.

Beatrice Nordling berättar om Sveriges kvinnoorganisationer och deras arbete för kvinnors och flickors frigörelse, fulla mänskliga rättigheter och ett jämställt samhälle utifrån FN:s kvinnokonvention (CEDAW).

Några punkter som lyfts är:

- World Economic Forums undersökning Global Gender Gap index från 2023 är Sverige ett av världens mest jämställda länder. Det som kännetecknar länder i toppen är en väl utbyggd välfärd som gör det möjligt för kvinnor att arbeta och vara ekonomiskt självständiga. Det är en tydlig ökning av jämställdhet i EU men Sverige backar men ligger fortfarande i topp.
 - Sveriges jämställdhetspolitiska mål är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. Inom målet finns sex delmål:
 1. En jämn fördelning av mark och inflytande.
 2. Ekonomisk jämställdhet
 3. Jämställd utbildning
 4. Jämn fördelning av det obetalda hem- och omsorgsarbetet
 5. Jämställd hälsa
 6. Mäns våld mot kvinnor ska upphöra.
 - På bostadsmarknaden bor kvinnor och män relativt lika i Sverige men kvinnor och män har olika tillgångar till bostäder och det beror på att kvinnor har lägre genomsnittliga inkomster. Konsekvensen blir att kvinnor får i lägre utsträckning bolån och har svårare att klara inkomstkraven på den hyrda marknaden.
 - Förslag från Sveriges kvinnoorganisationer för en mer jämställd bostadsmarknad:
 - Höjt och reformerat bostadsbidrag
 - Bostadsgaranti för våldsutsatta kvinnor
 - Startlån för förstagångsköpare som inte utgår från inkomst utan är lika för alla
 - Avskaffa den kommunala fastighetsavgiften
 - Fasa ut ränteavdraget
 - Slopa amorteringskravet
 - Skyldighet för banker att redovisa könsuppdelad statistik
 - Slopa ROT.
5. **Föreläsning:** Martin Grander, biträdande lektor urbana studier och föreståndare för forskningsmiljön Studier i boende och välfärd, Malmö universitet, ”Jämställd bostadsförsörjning – Vad säger forskningen om jämlikhet och jämställdhet på bostadsmarknaden?”

Martin Grander berättar om jämställd bostadsmarknad och vad forskningen säger om jämlikhet och jämställdhet på bostadsmarknaden?

Några punkter som lyfts är:

- Svensk bostadsförsörjning präglas alltmer av ojämlikhet och att det i sin tur leda till annan ojämlikhet i samhället. Boende skapar och förstärker ojämlikheter i andra sektorer som resursojämlikhet, existentiell ojämlikhet, till exempel, skolresultat, arbetsmarknad, autonomi, stigma och hälsoojämlikhet, till exempel mental hälsa, fysisk hälsa, livslängd.
- Utgångspunkten i de underliggande ojämlika situationerna handlar främst om löneskillnader och skillnader i finansiella tillgångar men också diskriminering och jämlikheter i det sociala skyddsnetet. Skilda positioner på hyresbostadsmarknaden, till exempel inkomstkrav. Skilda positioner på den ägda marknaden, till exempel kapitaltillgångar.
- Det pratas om insider och outsiders på bostadsmarknaden men det finns också en mellangrupp, The inbetweeners, gruppen unga vuxna, ensamstående föräldrar – framför allt kvinnor exkluderas i större utsträckning än andra grupper, vilket resulterar i en mer utsatt position på bostadsmarknaden.
- Tre slutsatser av Martin Granders forskning:
 - Boendeejämlikheten måste analyseras intersektionellt.
 - Boendeejämlikheten drabbar kvinnor hårdare, särskilt ensamstående föräldrar.
 - Boendet är en central välfärdsdimension.

6. Dialog med inbjudna nämnder och jämställdhetsrådet om Uppsala kommuns arbete för en (ekonomisk) jämställd bostadsmarknad.

Jämställdhetsrådet och de inbjudna gästerna från plan- och byggnadsnämnden, socialnämnden, arbetsmarknadsnämnden med förvaltning, Uppsala hem och Uppsala bostadsförmedling diskuterar och reflekterar kring vad som berörts under de båda föreläsningarna

Under dialogen lyfts bland annat följande:

- Ekonomiska förutsättningar påverkar ens boendesituation och de som är ekonomiskt utsatta i samhället har det svårare än andra grupper. Av föreläsningarna framgår det att det är en skillnad mellan män och kvinnor på bostadsmarknaden. En viktig del i förändringen är att uppgradera yrken som tillhör den kvinnodominerade sektorerna samt titta på arbetsnormen, vilket arbete värdesätts och räknas.
- Viktigt att hitta hållbara lösningar till problemet, hur kan samhället reformeras för att kunna få en mer jämställd bostadsmarknad. Det räcker inte med att bara reformera bostadsmarknaden.
- Reformera bidragssystemet för att minska ojämlikheten på bostadsmarknaden.

Örjan Trapp och Elin Blume från stadsbyggnadsförvaltningen berättar om Uppsala kommuns arbete med bostadsförsörjning och jämlik livsmiljö.

Bostad för alla ett program för bostadsförsörjningen

- Alla hushåll ska ha möjlighet att efterfråga ett boende som passar livssituationen.
- En ökad blandning av hushåll i olika delar av Uppsala stärker sammanhållning, trygghet och attraktivitet.

Mål och budget utifrån fokusmål 4: Uppsala ska bli tryggare med jämlika livsvillkor.

- Uppdrag 27: Förebygg och bryt segregationen och stärk den sociala sammanhållningen.

Dialogen fortsätter och här lyfts bland annat följande:

- Uppsala Hem berättar om sin verksamhet och hur de arbetar aktivt för att hitta boendelösningar för utsatta kvinnor kopplat till uppdrag 29 i mål och budget. När det kommer till renoveringar av bostäder sker det i dialog med de boende i området för att säkerställa att hyrorna inte stiger så mycket att boende inte kan bo kvar. Uppsala Hem har infört inkomstkrav i några nyproducerade/utvecklingsområden men i övriga beståndet har Uppsala Hem inget inkomstkrav för att få hyra en lägenhet. Utvärdering sker löpande i september varje år, för varje område, för att se om Uppsala Hem kan lyfta kravet eller om det ska fortgå. Uppsala Hem kommer att ta med sig flera delar från sammanträdet till sin verksamhet i det fortsatta arbetet med att öka jämlikheten på bostadsmarknaden.
- Socialnämnden har ett viktigt ansvar för de våldsutsatta och arbetar med att förbättra boendesituationen. Ett arbete som görs tillsammans med Uppsala Hem och kommunstyrelsen. Rådet lyfter frågan om hur arbetar ni med gruppen som inte syns? Socialnämnden arbetar för att förenkla boendekedjan och sociala kontrakt förutom skyddat boenden.
- Arbetsmarknadsnämnden arbetar med bland annat ekonomiskt bistånd, stöd till arbete och vuxenutbildning för att stärka den egna försörjningen. Ensamstående kvinnor har svårast att ta sig ur ekonomiskt bistånd och därför behöver nämnden arbeta mer med hållbar egenförsörjning för att öka jämställdheten generellt.
- Uppsala bostadsförmedlingen berättar om att det behövs samverka mer mellan politiken, förvaltningen och bolagen. Det är tydligt att ojämlikheten på bostadsmarknaden är ett strukturellt problem och Uppsala bostadsförmedling informerar om hur fördelningen för de olika boendeformerna ser ut. Exempel på hur man kan arbeta för att förbättra jämställdheten kan vara att reservera bostäder till vissa grupper men det är fastighetsägaren som bestämmer sina krav för uthyrning.
- Plan och byggnämnden, hur vi bygger påverkar hur vi lever och därför är det viktigt att bygga blandat boendeformer. Den stora utmaningen är hur vi får in mellangruppen (The inbetweeners) och se till att alla har någonstans bo.
- Avslutande reflektion från rådet är att specialboenden, glöms oftast bort i debatten.

7. Diskussion om jämställdhetsrådets årshjul.

Tema år 1

- Tema september: Våld i nära relationer
- Tema november: Maskulinitetsnormer och förebyggande, tidiga insatser
- Tema april: Kvinnors ekonomi i förhållande till bostadsmarknaden.

Formerna för tema 1:

- Relevanta nämndpresidier och bolag har bjudits in utifrån respektive tema för kompetensutveckling och dialog.
- Kompetensutvecklingen har bestått av två föreläsningar följt av en dialog mellan rådet och närvarande nämnder/bolag.

Tema år 2

- Tema september: Maskulinitetsnormer och förebyggande, tidiga insatser
- Tema november: Våld i nära relationer
- Tema april: Kvinnors ekonomi i förhållande till bostadsmarknaden.

Förslag på former för tema år 2:

- Relevanta nämndpresidier och bolag bjuds in utifrån respektive tema.
- En till två särskilt relevanta nämnder/bolag får presentera sitt arbete det senaste året med koppling till tema och dialog (30min/presentation)
- Eventuellt en kunskaps- och inspirationsföreläsning eller expertkommentator/dialogpartner.
- Presentationerna följs av framåtsyftande dialog mellan rådet och närvarande nämnder/bolag

Förslag inför tema 2 är att byta plats på september- och novembertemat, skälet till det är att den 25 november infaller Orange Day, dagen FN uppmanar hela världen att uppmärksamma och manifestera mot våld mot kvinnor.

Jämställdhetsrådets ordförande och viceordförande för dialog med stödjande tjänsteperson om fortsatta upplägget för jämställdhetsrådets tematiska sammanträden år 2 och återkopplar till rådet”

8. Övriga frågor

Inga övriga frågor tas upp.

9. Nästa möte

Kommande möten under 2024

- 5 september kl. 13-16
- 18 november kl. 9-12